

Emmy de Jeu: “Samen sterk”

KWPN-dressuurpaardenfokker van het jaar Emmy de Jeu uit Oosterstreek treedt met haar titel in de voetsporen van haar voorbeelden Huub en Tiny van Helvoirt. Aan toverformules en geheime fokkerijrecepten doet ze niet. Ze laat haar gevoel spreken als het op het maken van combinaties komt. “En de kwaliteit staat voorop, daar kom je uiteindelijk het verst mee.”

TEKST: KARIN DE HAAN • BEELD: JACOB MELISSEN E.A.

Emmy de Jeu begon haar fokkerij eind jaren negentig. Samen met haar man Ton schafte ze een aantal fokmerries aan, waarmee de eigen fokkerij werd opgestart. Enkele jaren later kochten Ton en Emmy een huis met stallen in Oosterstreek om daar hun droom te gaan verwezenlijken; het fokken van topkwaliteit dressuurpaarden. Helaas mocht Ton daar niet lang van genieten en overleed hij twee jaar later. Zijn laatste aankoop was Sистер, het fokproduct van Huub en Tiny van Helvoirt, hun grote voorbeeld. Ter herinnering aan Ton heeft Emmy alle paarden de toevoeging ‘de Jeu’ gegeven. Een naam die inmiddels staat voor kwaliteitsvolle dressuurpaarden. Fokker van het Jaar 2013 Emmy de Jeu legt uit hoe het allemaal is ontstaan. “Huub van Helvoirt was voor ons een grootheid. Hij had zoveel kennis, en was enorm gedreven en gepassioneerd. Samen met Tiny bezocht hij alle keuringen en evenementen.

Ze hadden kijk op een paard, en wisten heel veel. Zij waren ons grote voorbeeld toen wij serieus begonnen met de fokkerij”, begint Emmy de Jeu als we haar vragen naar ‘hoe het allemaal begonnen is’. Ze vervolgt: “Inmiddels is dat alweer bijna twintig jaar geleden. Ton leefde toen nog. Huub en Tiny waren belangrijk in onze ontwikkeling in de fokkerij, maar de paarden kwamen eerder toen mijn dochter Fleur als jong meisje ging ponyrijden op de manege in Spaarnwoude. Ton zag wel wat in het menen, en ging lessen bij Ton Monhemius. Het fokken deden we er al snel bij. We hadden toen een in Oostenrijk aangekochte Trakehner merrie. Die wilden we laten dekken. Gewoon omdat we het leuk vonden een veulentje te hebben. We wisten nog van niets. Ik zag Contango lopen onder Els Janssen in ‘s-Hertogenbosch, en zei tegen mijn vriendin die mee was naar de hengstenkeuring: ‘dat vind ik een goede hengst’. Niet dat ik er mee dekte. Het eerste veulen dat we fokten was van de hengst Larno. Maar achteraf vind ik het nog steeds frappant dat ik in al mijn onwetendheid toen al voor Contango viel. Contango is voor mijn fokkerij een belangrijke hengst geweest. Hij bracht kracht en goede karakters. In die allereerste beginjaren was onze fokkerij allemaal niet zo bijzonder. Maar dat veranderde snel.

Emmy de Jeu (62) woont in het Friese Oosterstreek. Ze houdt haar paarden niet op een eigen locatie. Ze heeft zo'n 35 paarden in eigendom, vrijwel allemaal uit eigen fokkerij. Ze stalt haar fokmerries bij Stal Seldsum in Jelsum. Hier staan elf drachtige merries. Hieronder vijf merries die een embryo van Sистер dragen. Van deze vijf merries zijn er reeds twee embryo's verkocht. De rest van de paarden is ondergebracht bij ruiters.

We waren gedreven en fanatiek. En we hadden door, dat als je bovenaan mee wilde doen, je moest beginnen met goed uitgangsmateriaal. En toen we daar eenmaal voor gingen, was het hek van de dam. Zo kwamen we bij Huub en Tiny van Helvoirt. Maar ook in Duitsland kochten we verschillende merries aan. Veelal met Rubinstein-bloed, vanwege het plezierige karakter. Nog steeds heb ik in mijn fokkerij profijt van de toenmalige investeringen in goede merries.”

Fokdoel

“Mijn fokdoel? Die vraag kreeg ik onlangs ook van een HBO-studente. Maar ik ben er niet zo voor om heel planmatig naar je fokkerij te kijken. Heb er ook geen toverformule voor. Iedere merrie is anders, ieder paard anders, en daar pas je je doel per paard op aan. Wat wij van begin af aan wel nastreefden was het fokken van een bijzonder paard, dat door zijn exterieur, beweging, gezondheid én karakter in staat is om goed te presteren in de sport, of interessant is als toekomstige fokmerrie voor ons zelf. Wij kwamen uit de bloemenhandel. En daar zijn we ver in gekomen, door kwaliteit altijd voorop te stellen. Dat principe hebben we doorgetrokken in de fokkerij. ‘Kwaliteit voorop’ loopt als een rode draad door mijn fokkerij heen.”

Het perfecte sportpaard

De Jeu kan een lach niet onderdrukken als we het over het perfecte sportpaard hebben. “Dat komt doordat het beeld van mijn perfecte sportpaard zich in de afgelopen 25 jaar heeft ontwikkeld. Wat ik toen perfect vond, is nu niet meer goed genoeg. Je startpunt, daar waar je begint, is wat dat betreft een bepalende factor. En ook de mate waarin je vooruitgang wilt boeken, bepaalt wat voor jou het perfecte paard is. Wij wilden altijd vooruit. Toen we met de paarden begonnen reed Fleur op de manege. Ultiem was het daar om Z te rijden. Als je in die klasse een winstpunt haalde, dan was je heel wat. Je mocht dan een hoedje op en je paard met stang en trens optomen. Zo’n Z-paard dat was voor ons toen het perfecte paard.” Toen De Jeu de fokkerij eenmaal fanatieker benaderde, bezocht ze keuringen, wedstrijden en andere evenementen en werd de lat hoger gelegd. Maar het was Sистер de Jeu die de grote verandering bracht. “Door Sистер kwam ik in Harskamp terecht. Bij Edward Gal en Nicole Werner. Daar ben ik negen jaar lang als eigenaar regelmatig geweest. En dat heeft mijn blik op het perfecte sportpaard enorm veranderd. Ik heb dankzij Harskamp een megasprong vooruit kunnen maken. En door Sистер de kans gehad

Emmy de Jeu genoot zichtbaar van de huldiging als KWPN Fokker van het Jaar dressuur: “Ik denk wel eens ‘heb ik die titel echt verdiend?’. Maar ik vind het een enorme eer en veel waardering.”

“Ik houd ervan te switchen in de hengstenkeuze.”

FOKKER VAN HET JAAR

DIRK CAREMANS

Sisther de Jeu is het boegbeeld van 'De Jeu Dressage'. De merrie werd gefokt door Emmy's grote voorbeeld in de fokkerij, Huub en Tiny van Helvoirt.

"Blijf altijd werken aan je kennis en netwerk. En deel die kennis ook."

echt kennis te maken met het internationale dressuurcircuit. Paarden gezien die Grand Prix liepen en daar 70% en dik daarboven scoorden. En dan wordt het niet makkelijker, maar moeilijker om het perfecte sportpaard te omschrijven. Kijk maar eens wat er internationaal bovenaan meedoet. Daar zit grote variëteit in als je naar het exterieur, de beweging en zelfs het karakter kijkt. Sisther vond ik een geweldig Grand Prix-paard. Als ik de filmpjes terugkijk van een paar jaar geleden, en ik zie haar met kracht, power en uitstraling door de baan dansen, dan krijg ik daar nog steeds een warm gevoel bij. Maar zij raakte gespannen door hard geluid, en dat heeft altijd zijn weerslag gehad op de prestaties. Dankzij Edward is ze gekomen waar ze was. Die combinatie was uniek. Het perfecte sportpaard bestaat waarschijnlijk niet. Het is eerder de perfecte combinatie die het verschil maakt. Het gaat om die samenwerking tussen ruiter en paard. Het is als een Stradivarius viool met zijn violist, die samen zorgen voor uitmuntende muziek. De violist kan niets zonder zijn viool, en in minder getalenteerde handen wordt nooit de goede snaar geraakt bij de Stradivarius. Met alleen een goed paard en een goede ruiter ben je er nog niet. Uiteindelijk gaat het om de samenwerking tussen fokkers, eigenaren en ruiters. Alles moet kloppen, alleen dan krijg je het perfecte plaatje. Samen sta je sterk."

Hengstenkeuze

"Het maken van de hengstenkeuze doe ik pas als het eerste veulen geboren is. Op de eerste plaats bekijk ik per merrie of ik haar terugdek of dat ze de sport in gaat. Vervolgens heb ik geen geheim recept om de juiste hengst te kiezen. Dek zowel met jongere hengsten als met bewezen hengsten. Dit jaar heb ik vijf merries drachtig van Jazz, en een van De Niro en Negro. Bewezen bloed dus. Maar ik heb in het verleden verschillende jonge hengsten gebruikt. Ik houd ervan te switchen in de hengstenkeuze. De ene keer dit, de andere keer dat. En dan kijken hoe het uitpakt. Ik maak mijn keuzes op gevoel, vaak impulsief. Ben niet iemand die hengstenboeken napluist en dagen achter mijn computer zit om pedigrees te bestuderen. Het gevoel bij een combinatie moet gewoon goed zijn. Daarbij let ik erop dat de hengstenkeuze een beetje commercieel blijft. Ieder veulen kost mij vijf- tot zesduizend euro. Je fokt nooit allemaal toppers, en het gaat helaas ook wel eens mis. Ieder veulen moet dus commercieel interessant zijn, zodat het plaatje financieel haalbaar blijft. De rode draad bij het maken van de hengstenkeuze is, dat ik graag een bepaalde kwaliteit zie. Zeker in beweging. Ik zie graag een paard dat met afdruk, veer en losheid door de baan gaat, en makkelijk kan schakelen. Die kwaliteit zoek ik ook in de hengsten waarmee ik dek. Als ik met een jonge hengst dek, is de stam waar hij uitkomt belangrijk. Ik zie in de moederlijn van de hengst graag bewezen vererfers op een rij.

Vivace de Jeu is één van de vele Lichte Tour-paarden die de fokkerij van Emmy de Jeu al heeft gebracht. Hij wordt gereden door Gregor Taxt.

BELANGRIJKSTE FOKMERRIES:

Emmy de Jeu is meer dan twintig jaar geleden begonnen met een aantal Rubinstein-merries uit Duitsland. Ze koos voor Rubinstein-bloed vanwege de goede karakters. Jonkara keur sport-dr (mv.Weltmeister), de grootmoeder van NMK-kampioene Eskara, was hier een voorbeeld van. Ook de merries Rullienda ster (mv.Bucephalos) en Mandolina elite (mv.Figaro) passen in dit rijtje. Van Huub en Tiny van Helvoirt werd O. Esther (Jazz x Ulft) als veulen aangekocht. Met deze merries is de De Jeu-fokkerij begonnen. Voor aankomend jaar fokt De Jeu met zeven merries. Hieronder Sisther de Jeu, die middels embryotransplanties bij De Jeu drie veulens krijgt. In totaal zijn er vijf embryo's gespoeld, twee zijn er reeds verkocht. Hieronder een overzicht van de merries en veulenverwachtingen 2014 van Emmy de Jeu:

- 2x Embryo van Sisther en Charmeur
- Embryo van Sisther en Glock's Zonik
- 2x Embryo van Sisther en Jazz
- Etango de Jeu ster (Negro uit Tango de Jeu pef van Contango), drachtig van Jazz
- Edoste de Jeu (Negro uit Elfe van Ex Libris), drachtig van De Niro
- Okara keur pef (Jet Set x Rubinstein), drachtig van Jazz
- Eclair de Jeu (Voice uit RubINETTE elite van Cocktail), drachtig van Jazz
- Bijou de Jeu (Florencio uit Rullienda ster van Rubinstein), drachtig van De Niro
- Fiesta de Jeu (Don Schufro uit Achat de Jeu van Prince Thatch xx), drachtig van Negro

Het mooiste is als een hengst uit een goede sportpaardenstam komt. Ik zeg bewust sportpaardenstam. Echt doorgefokte dressuurpaardenstammen zijn er niet veel. Al zijn ze er wel. Denk aan een hengst als Voice. Die komt uit de bewezen Bria-stam. Met hem heb ik veel gedekt toen hij jong was. Mensen begrepen dat niet. Maar ik heb er goede paarden mee gefokt. En dat was lang voordat Edward Voice internationaal in de kijker reed.”

Commercie

“Hoe je het ook wendt of keert, de prijs en de handel van je paarden wordt op de eerste plaats bepaald door de kwaliteit van je paarden. Natuurlijk helpt het als je je netwerk in kan zetten. Zo heb ik dankzij mijn contacten dit jaar verschillende van mijn sportpaarden goed verkocht naar Australië en Nieuw-Zeeland. Die maken de investeringen voor een paar jaar weer goed. Ook verkoop ik jaarlijks een aantal

DIRK CAREMANS

veulens. Maar niet allemaal. Ik houd er ook altijd wel enkele aan met het oog op de toekomst. Verder doe ik graag samen. Met andere eigenaren, of met een ruiter of amazone. Zo kan je de kosten delen. En als het paard goed genoeg is, komt het financieel altijd naar je toe. De paardenfokkerij is voor mij geen bedrijf. Het is een privé-aangelegenheid. Maar het moet wel financieel verantwoord blijven. En dat is – ondanks crisis – de laatste jaren gelukt. Ik heb van mezelf een commerciële inslag. Dat komt nog uit mijn bloementijd. We kochten bloemen in op de bloemenveiling. Dan had je vervolgens drie dagen de tijd om ze te verkopen. De vierde dag kon je ze in de vuilnisbak gooien. Ik heb daardoor geleerd snel te rekenen en snel te handelen. Je moet weten wanneer je genoeg moet nemen met een bepaalde prijs, en daarmee tevreden zijn. Natuurlijk heb ik ook een beetje mazzel gehad. Dat het zo gelopen is met Sisther bijvoorbeeld. Zij heeft de naam ‘De Jeu’ internationaal op de kaart gezet. Van daaruit heb ik mijn netwerk op kunnen bouwen. Ik maak veel gebruik van social media. Heb op facebook meer dan 4.000 vrienden en daarmee een groot bereik. En ik maak geen verhalen. Ik vertel gewoon hoe het is. Ben transparant. Ook in de prijsvoering. Zo bouw je vertrouwen op en mensen weten wat ze aan me hebben. Eerlijk duurt het langst.”

Goede raad?

“Mijn advies naar andere fokkers is, dat je er voor zorgt dat je merries hebt waar je blij van wordt. Daar begint het mee. Merries die niet goed genoeg zijn voor de sport, of een verkeerd karakter hebben, zijn compleet ongeschikt voor

Che de Jeu liep afgelopen jaar op het WK jonge dressuurpaarden onder Marieke van der Putten. Ondertussen is de zwarte verkocht naar Australië.

“Het is als een Stradivarius viool met zijn violist, die samen zorgen voor uitmuntende muziek”

FOKKER VAN HET JAAR

BELANGRIJKSTE FOKKERIJRESULTATEN

- Eskara de Jeu (Jazz uit Okara keur pref Jet Set) NMK-kampioene 2012, IBOP 83,5 punten
- Don de Jeu (Jazz uit Okara keur pref van Jetset) ggh in Zweden
- Ungaro de Jeu (Contango uit Okara keur pref van Jetset) ZZ-Z-dressuur
- Tractor de Jeu (Contango uit Rullienda ster van Rubinstein) ZZ-L dressuur
- Vivace de Jeu (Contango uit Rubinette elite van Cocktail), LT-dressuur
- W.Esther de Jeu keur sport-dr (Rousseau uit O.Esther elite pref prest van Jazz) LT, verkocht naar Australië, waar ze weer LT loopt
- Asther de Jeu (Contango uit O.Esther elite pref prest van Jazz) LT-dressuur (Edward Gal, staat nu bij Tosca Visser in de UK)
- Che de Jeu, Pavo Cup (Voice uit Wench de Jeu elite eptm-dr sport-dr van Jazz), Pavo Cup-finale 2011 en 2012, WK Verden 2013, amazone Marieke van der Putten, verkocht naar Australië
- Wench de Jeu elite eptm-dr sport-dr (Jazz uit Tango de Jeu pref van Contango), LT-dressuur Geert Jan Raateland, verkocht naar het buitenland

de fokkerij. Alles is erfelijk. Ook of misschien wel juist gezondheid en karakter. Waarom zou je ook met een middelmatige merrie beginnen? Iedereen wilt toch het liefste vooraan lopen met een oranje lint? Als je de kwaliteit van je merrie niet goed kan inschatten, laat je dan adviseren door de inspecteurs van het stamboek. Ga naar een keuring, of een IBOP-proef met je merrie en

Eskara de Jeu was de nationale kampioene in 2012. Afgelopen jaar werd ze dertiende in de finale van de Pavo Cup onder Barbara van Groeningen.

FOKKERIJ

bepaal je selectie op basis van het resultaat. En als je op zoek bent naar een geschikte fokmerrie, en je kan een kwaliteitsvolle merrie nog niet betalen, spaar dan nog een paar jaar door, en koop dan die kwaliteitsvolle merrie. De tijd die je over hebt kan je mooi gebruiken om jezelf te ontwikkelen. Bezoek keuringen, evenementen en andere activiteiten die in het land door de regio's en fokverenigingen worden georganiseerd. Blijf altijd werken aan je kennis en netwerk. En deel die kennis ook. Nogmaals, samen sta je sterker dan alleen. En uiteindelijk is iedereen – zowel de fokkers als het stamboek – erbij gebaat als wij ons blijven ontwikkelen en vooruitgang blijven boeken.”

De titel

“Heel bijzonder vind ik de titel Fokker van het Jaar. Ik denk wel eens ‘heb ik die echt verdiend?’ Er zijn zoveel fokkers die in mijn ogen grotere resultaten hebben behaald en ook al veel langer bezig zijn. Ik vind het een enorme eer en veel waardering. En het motiveert om door te gaan met mijn fokkerij en het KWPN-paard over de hele wereld te blijven promoten. Wat ik nog wil bereiken? Zo denk ik niet. Ik hoop in ieder geval nog een aantal super aansprekende sportpaarden te fokken. Zodat ik nog meer mensen gelukkig kan maken met mijn ‘De Jeu-paarden’. ●

W.Esther de Jeu liep onder Jessica Buying Lichte Tour dressuur. In Australië is de dochter van Rousseau nu tot hetzelfde niveau gevorderd.

“Iedereen wil toch het liefste vooraan lopen met een oranje lint?”